

Igeriketa, kirolik zabalduenetakoa

Sekuentzia honetan jarduera hauek egin ditzakezu:

- Testua irakurri eta galderei erantzun.
- Igeriketarekin lotutako hitzei erreparatu.
- Kirol bati buruzko testu laburra idatzi.

Igeriketa

Igeriketari buruzko testua irakurri eta erantzun galderei. Galderak irakurri, testua baino lehen.

Igeriketari buruzko lehen aztarnak orain 7.000 urtekoak dira. Egiptoko Igerilarien Haitzuloan dauden marrazki batzuk dira, igerilariak. Horregatik esaten dute orain milaka urte Saharak oso bestelako eguraldia zuela, igerilariak daudelako marraztuta Sahara ekialdeko haitzulo horretan.

- Igeriketari buruzko lehen liburua alemana irakasten zuen irakasle batek argitaratu zuen, 1538an.
- “Nola da posible arrantzalea izan eta igerian ez jakitea? Askotan entzun dugu galdera hori. Itsasoko ura oso hotza da Atlantikoan, eta, adibidez, olatu handi batek uretara botatzen bazaitu, hotzak hilko zaitu uretan: berdin dio igerian jakitea ala ez. Beraz, zertarako ikasi igerian?
- Hotzari aurre egiteko, onak dira neoprenozko uretako jantziak. Batez ere, horretarako sortu ziren, ez hainbeste azkarrago igeri egiteko. Adibidez, 1.500 metroko proba batean, itsasoan, % 5 inguru hobetzen omen da denbora.
- Johnny Weissmuller aktorea, Tarzan, igerilari ona zelako egin zen aktore. Behin 11 lagun salbatu zituen itotzetik. Will Smith aktoreak ezingo zuen hori egin: ez daki igerian.
- Eric Moussambani afrikarrak bazekien igerian, baina juxtu-juxtu. Inoizko saio motelena eginda, Sidneyko 2000. urteko Joko Olinpikoetan heroietako bat izan zen: nolako txalo-zaparrada jaso zuen igerilekuan! Txaloak Moussambani 100 metroko lehia bukatzen ari zenean hasi ziren: txalogile batzuek uste zuten itoko zela helmuga baino lehen. Animozko txaloak ziren. Moussambani herri behartsu batekoa zen, 50 metroko igerilekuan sekula entrenatu gabea. Ia bi minutu behar izan zituen 100 metro egiteko. Munduko errekorra minututik behera dago (46:91).
- Joko Olinpikoetan dominarik gehien lortu duen kirolaria igerilaria da: Michael Phelps estatubatuarra; 22 domina ditu lortuak, horietatik 18 urrezkoak.
- Richard Oribe igerilari paralinpiko donostiarrak ere baditu 22 domina, parte hartu duen munduko bost txapelketatan lortuak. Munduko errekorrak 48 aldiz hobetu ditu. 135 domina ditu, nazioarteko hainbat probatan irabaziak.
- Uretako balleta esan izan zaio igeriketa sinkronizatuari, eta hasieran gizonezkoen kirola zen. Batez ere zinematik bihurtu zuen emakumezkoen kirol, esaterako, Esther Williams igerilari eta aktoreak. Aurten, lehen aldiz, uztaileko munduko igeriketa txapelketan bikote mistoek ere hartuko dute parte igeriketa sinkronizatuan. Modalitate honetan igerilari euskaldun bakarra Ibon Garzia da, Etxebarriko Ganguren taldekoa. Kirolari hauentzat bozgorailuak daude ur azpian, musika entzun dezaten.
- Igeriketa-betaurreko batzuk atera dituzte: igerilariari esaten diote zenbat minutu daramatzan igerian, eta zenbat luze egin dituen igerilekuan.
- Tolosako Carlos Peña igerilariak 24 ordu segidan egin du igeri, aurtengo uztailean Oria ibaian, minbizia duten umeen alde.
- Eta aurtengo uztailean ere Getaria-Zarautz itsas zeharkaldiak 45 urte bete ditu. Abuztuan, berriz, Pasealeku Berrikoa izango da, pare bat urte zaharragoa dena. Eta irailean, berriz, Donostiako Kontxako Badiakoa ospatuko da, 1943an hasi zena. Beste hainbat tokitan ere badira antzeko probak: Txingundin, Bilbon, Getxon, Santurtzin, Ondarroan, Plentzian, Baionan, Donibane Lohizunen...

1) Zer adierazten dute Egiptoko marrazkiek Saharaz?

2) Nortzuek pentsatzen zuten XIX. mendean igeri egiten ikastea alferrikakoa zela?

3) Zer lortzen du batez ere neoprenozko jantziak?

4) Zer urtetan egin zioten txalo igerilari afrikarrari?

5) Nork hobetu du munduko errekorra maiz?

6) Nor da bikote misto bateko kide igeriketa sinkronizatuan?

7) Zer aurrerapen teknologiko janzten da buruan?

8) Non egin du igeri gipuzkoar batek egun osoan?

Igeriketarekin lotutako hitzak

Testuan igeriketarekin lotutako hitzak ageri dira. Hemen dituzu esaldi batzuk testutik hartutakoak; osatu esaldiak dakoien hitza aukeratuz.

- Udan gehien egiten den kirola izango da _____ , seguruena.
- Nola da posible arrantzalea izan eta _____ ez jakitea?
- Carlos Peñak 24 ordu segidan _____ du minbizia duten umeen alde.
- Richard Oribe _____ paralinpiko donostiarrak ere baditu 22 domina.
- Eric Moussambani afrikarrak nolako txalo-zaparrada jaso zuen _____ an!

Igeriketan

Igerilari

Igerian

Igerileku

Igeri egin

Kirol baten zenbait datu

Igeriketari buruzko testua ikusi dugu ariketa hauetan. Egingo al duzu zuk ezagutzen duzun edo gustuko duzun beste kirol bati buruzko testu labur bat? Idatzi beheko taulan: futbola, pilota, saskibaloia, atletismoa eta abarri buruz. Informazioa lortzeko, begiratu dezakezu liburu batean edo Interneten, eta idatzi zenbait datu (bospasei esaldi) zure ustez interesgarriak direnak. Aukerarik baduzu, kontatu idatzitakoa lagun bati.

Datuak emateko, kronologia erabili dezakezu (mendeak, urteak...), protagonista batzuk aipatu, kirol horrekin erlazionatutako lekuak (frontoiak, estadioak, hiriak...)...

Erantzunak

- 1) Zer adierazten dute Egiptoko marrazkiek Saharaz?
(Orain milaka urte oso bestelako eguraldia zuela.)
- 2) Nortzuek pentsatzen zuten XIX. mendean igeri egiten ikastea alferrikakoa zela?
(Atlantikoan zebiltzan marinelek.)
- 3) Zer lortzen du batez ere neoprenozko jantziak?
(Hotzari aurre egitea.)
- 4) Zer urtetan egin zioten txalo igerilari afrikarrari?
(2000. urtean.)
- 5) Nork hobetu du munduko errekorra maiz?
(Richard Oribek.)
- 6) Nor da bikote misto bateko kide igeriketa sinkronizatuan?
(Ibon Garzia.)
- 7) Zer aurrerapen teknologiko janzten da buruan?
(Igeriketa-betaurreko batzuk.)
- 8) Non egin du igeri gipuzkoar batek egun osoan?
(Oria ibaian.)

Udan gehien egiten den kirola izango da (igeriketa) , seguruena.

Nola da posible arrantzalea izan eta (igerian) ez jakitea?

Carlos Peñak 24 ordu segidan (igeri egin) du minbizia duten umeen alde.

Richard Oribe (igerilari) paralinpiko donostiarrak ere baditu 22 domina.

Eric Moussambani afrikarrak nolako txalo-zaparrada jaso zuen (igerileku) an!